

กสม. ๒

รายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๐๐/๒๕๖๔

เรื่อง สิทธิมนุษยชน กรณีกล่าวอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการโรงงา

ผู้ร้อง [REDACTED]

ผู้ถูกร้อง [REDACTED]

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี
องค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED]

ที่ ๑

ที่ ๒

ที่ ๓

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๔๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔ กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ [REDACTED] ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้จัดประชุมประชาชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเบื้องต้นในการพิจารณาเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงา ณ [REDACTED] อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผู้ร้องเห็นว่าในการประชุมดังกล่าวประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยในการประกอบกิจการโรงงา ของผู้ถูกร้องที่ ๑ ต่อมา เมื่อวันที่ [REDACTED] ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับอนุญาตจากผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ประกอบกิจการโรงงา [REDACTED]

[REDACTED] โดยมีโรงงาตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลทุ่งขาว อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การประกอบกิจการโรงงาของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ร้องและประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง เนื่องจากมีกลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง และสารเคมีจากการพ่นสี ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ นอกจากนี้ยังส่งผล กระทบต่อต้นไม้และพืชผลทางการเกษตร ผู้ร้องได้ขอให้ผู้ถูกร้องทั้งสามแก้ไขปัญหา แต่ปัจจุบันปัญหา ยังไม่ได้รับการแก้ไข จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบ การละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบโดยพิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกถ้อยคำของผู้ร้องชี้ให้ไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ [REDACTED] อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

(๒) รายงานการลงพื้นที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ [REDACTED] อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

(๓) หนังสือสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๓ ชลบุรี ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๐๕(๓)/๑๙๑๙ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๔) หนังสือจังหวัดชลบุรี โดยศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ที่ ชบ ๐๐๓.๑/๑๐๐๘ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๕) หนังสือสำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี ด่วนที่สุด ที่ ชบ ๐๐๐๙/๔๒๒ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๖) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๑ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๗) หนังสือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ที่ ชบ ๐๐๓๒/๑๖๕๓ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๘) หนังสือสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๓ ชลบุรี ที่ ทส ๐๒๐๕(๓)/๑๔๔๐ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๐) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ ชบ ๐๐๓๓(๒)/๑๔๖๙ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๑) หนังสือสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๓ ชลบุรี ที่ ทส ๐๒๐๕(๓)/๑๙๑๕ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๒) รายงานการลงพื้นที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ณ [REDACTED] อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

๑๓) ความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ [REDACTED] ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งได้ให้ไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๔

๑๔) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๑ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๕) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ ชบ ๐๐๓๓(๒)/๓๐๒๙ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๖) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงเลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔. รัฐธรรมนูญ พันธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๔.๒ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

๔.๓ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๔.๔ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

๔.๕ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

๔.๖ กติกรรมระหว่างประเทศด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๔.๗ หลักการซึ่งแนะนำของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน: การปฏิบัติตามกรอบการคุ้มครอง เคารพ และเยียวยา (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the Protect, Respect and Remedy Framework (2011): UNGPs)

๔.๘ แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

๕. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า ผู้ร้อง [REDACTED]

[REDACTED] จังหวัดชลบุรี ต่อมา ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมี [REDACTED] เป็นกรรมการบริษัท ได้ซื้อที่ดินแปลงติดกับบ้านของผู้ร้อง และ เมื่อวันที่ [REDACTED] ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้จัดประชุมประชาชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เบื้องต้นในการพิจารณาเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งในวันดังกล่าวประชาชน ที่เข้าร่วมการประชุมได้คัดค้านการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในพื้นที่ [REDACTED]

ต่อมา ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้างอาคารต่อผู้ถูกร้องที่ ๓ โดยนายก องค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED] ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายท้องถิ่นกำหนดให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนด การใช้ประโยชน์ที่ดินพื้นที่หมู่ที่ [REDACTED] ไว้เป็นที่ดินประเภทนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว) โดยประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ ๕๓ (๑) ตามที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นคำขอใบอนุญาตก่อสร้าง อาคารไม่ต้องห้ามตามกฎหมายท้องถิ่นกำหนดให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๖๐ และไม่ใช่อาคาร ขนาดใหญ่พิเศษ เมื่อวันที่ [REDACTED] นายกองค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED] จึงได้ออก ใบอนุญาตก่อสร้างอาคารให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงานและโรงงาน [REDACTED]

[REDACTED] ซึ่งเป็นโรงงานจำพวกที่ [REDACTED]

จากนั้นเมื่อวันที่ [REDACTED] ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นคำขอทั่วไป (สำหรับการรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชน) ต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อขอให้ออกประกาศรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการพิจารณาออกใบรับ แจ้งการประกอบกิจการโรงงาน ในอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และใบอนุญาตขยายโรงงาน ตาม กฎหมายว่าด้วยโรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงได้มี ประกาศ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการพิจารณาเกี่ยวกับโรงงานจำพวกที่ ๓ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๓ แจ้งให้ประชาชนได้รับทราบกรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ จะขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงาน [REDACTED] ซึ่งในประกาศดังกล่าว ได้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับของเสียมลพิษหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงวิธีการป้องกัน เหตุเดือดร้อนร้ายแรงหรือการควบคุมการปล่อยมลพิษ และปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการของผู้ถูกร้องที่ ๒

/ ที่ว่าการ ...

[REDACTED] มีประชากร จำนวน ๑๑๒ ครัวเรือน รวม ๔๖๙ คน. จาก ข้อมูลประชากร ปี ๒๕๖๓, โดย องค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED] ๒๕๖๔. สืบค้นจาก [http://www.\[REDACTED\].gov](http://www.[REDACTED].gov)
เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔.

ที่ว่าการอำเภอพนัสนิคม ที่ทำการของผู้ถูกร้องที่ ๓ และสถานที่ตั้งโรงงาน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นหรือโต้แย้งจนถึงวันที่ [REDACTED] ทั้งนี้ เมื่อวันที่ [REDACTED]

ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ส่งแบบแสดงความคิดเห็นและรายชื่อประชาชนที่คัดค้านการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไปยังผู้ถูกร้องที่ ๒ โดยอ้างถึงผลการประชุมเมื่อวันที่ [REDACTED] ที่ประชาชนมีมติไม่เห็นด้วยและคัดค้านการก่อสร้างโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑

วันที่ [REDACTED] ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ประกาศผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องดังกล่าว โดยสรุปว่ามีผู้คัดค้าน จำนวน [REDACTED] ราย และมีเหตุผลของการคัดค้านโดยอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ก่อสร้างโรงงานจนแล้วเสร็จและทดสอบระบบการทำงานก่อนได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งเรื่องกลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง และกลิ่นไอกสารเคมีจากการพ่นสี ทำให้เกิดอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจ และเครื่องจักรส่งเสียงดังรบกวนต่อมาก ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเจ้าของมูลเพิ่มเติมให้ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน อย่างไรก็ตาม ในระหว่างการพิจารณาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ นั้น ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับแจ้งจากอำเภอพนัสนิคมว่าได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน [REDACTED] กรณีได้รับความเดือดร้อนจากการของผู้ถูกร้องที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ร่วมกับอำเภอพนัสนิคม และผู้ถูกร้องที่ ๓ จึงลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและพบว่า สถานประกอบการของผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังอยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคารโรงงาน โดยยังไม่มีการติดตั้งเครื่องจักรสำหรับประกอบกิจการโรงงาน

วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ อีกครั้ง ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้จัดประชุมชี้แจงเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ณ สถานประกอบการของผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบไปด้วยผู้แทนของผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้แทนประชาชนในพื้นที่ ซึ่งในการประชุมดังกล่าวประชาชนยังคงคัดค้านการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ เนื่องจากเห็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ประกอบกิจการโรงงานก่อนได้รับอนุญาตและมีปัญหาระบบท่อถังกลิ่นเหม็นและฝุ่นละออง ผู้แทนของผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงชี้แจงเพิ่มเติมว่า จะดำเนินการติดตั้งระบบกำจัดกลิ่นและฝุ่นละออง ซึ่งจะได้รับการออกแบบและรับรองโดยวิศวกรควบคุม และจะมีการติดตั้งเครื่องจักรภายในอาคารโรงงานที่ปิดมิดชิด และจัดให้มีมาตรการป้องกันเสียงดังจากการประกอบกิจการโรงงาน

จากนั้นวันที่ [REDACTED] ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้นำผลการประชุมเมื่อวันที่ [REDACTED] [REDACTED] ยื่นเพิ่มเติมต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อประกอบการพิจารณาใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และในวันเดียวกันนี้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้เข้าตรวจสอบสถานประกอบการของผู้ถูกร้องที่ ๑ อีกครั้ง และพบว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ประกอบกิจการ

ซึ่งลักษณะดังกล่าวเข้าข่าย

/ เป็นโรงงาน ...

เป็นโรงงานจำพวกที่ █

ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

ซึ่งเป็นการประกอบกิจกรรมก่อนได้รับใบอนุญาต ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงมีคำสั่งลงวันที่ █

ให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ รับทราบการทำที่ฝ่าฝืนและดำเนินคดีในข้อหาดังโรงงานและประกอบกิจการโรงงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕^๒

และเมื่อวันที่ █

ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการ

โรงงานให้กับผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นโรงงานประเภทหรือชนิดของโรงงาน^๓ █

ซึ่งทำเลที่ตั้งของสถานที่ขออนุญาตไม่ขัด

หรือต้องห้ามตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกราชการตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เรื่อง แผนผังการใช้ประโยชน์ในที่ดิน แผนผังการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้กำหนดเงื่อนไขท้ายใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน จำนวน ๔ ข้อ ได้แก่ (๑) ต้องแยกเก็บสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วไว้ในที่รองรับที่เหมาะสม และ/หรือนำไปกำจัดที่ศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรมที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมเห็นชอบในกรณีที่มีการนำออกนอกโรงงานเพื่อนำไปกำจัด จำหน่าย หรือแปรสภาพ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมมอบหมาย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒) ต้องมีและใช้ห้องพ่นสี ซึ่งประกอบด้วยวัตถุที่ไฟเป็นส่วนใหญ่และต้องพ่นสีภายในห้องพ่นสีเท่านั้น (๓) ต้องมีและใช้ระบบบำบัดมลพิษทางอากาศที่มีขนาดและประสิทธิภาพเพียงพอที่จะควบคุมมิให้เกิดมลพิษทางอากาศจากการประกอบกิจการโรงงานก่อความเดือดร้อนหรือเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง และ (๔) ต้องมีมาตรการป้องกันเสียงดังที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงานโดยไม่ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

ต่อมา เมื่อวันที่ █

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นใบแจ้งประกอบกิจการโรงงาน

จำพวกที่ █ โดยมีกำหนดเริ่มประกอบกิจการโรงงานในวันที่ █ และแจ้งเวลาทำงาน

/ ตั้งแต่ ...

^๒ มาตรา █ ผู้ประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ █ ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๙ ประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าวและประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๓๒

ห้ามมิให้ผู้ใดดังโรงงานก่อนได้รับใบอนุญาต

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ บัญชีท้ายกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกราชการตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

โรงงานลำดับที่ █ โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ

โรงงานลำดับที่ █ โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ

ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา รวมวันละ ๘ ชั่วโมง หยุดวันอาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ มีวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตประกอบด้วย [REDACTED]

[REDACTED] โดยมีผลิตภัณฑ์และวัตถุพolyได [REDACTED]

ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ตรวจสอบอาคารโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ แล้วเห็นว่ามีความมั่นคงแข็งแรงเหมาะสมกับการประกอบกิจการโรงงาน การติดตั้งเครื่องจักรเหมาะสมมีความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงานระบบบำบัดมลพิษทางอากาศมีประสิทธิภาพสามารถใช้งานได้ดี และได้ประสานศูนย์วิจัยและเดือนภัยมลพิษโรงงานภาคตะวันออกเข้าตรวจคุณภาพอากาศเมื่อวันที่ ๑๕-๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓ ผลการตรวจวัดพบว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนด

ภายหลังจากผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้เริ่มประกอบกิจการโรงงานแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ร่วมกับอำเภอพนัสนิคม ผู้ถูกร้องที่ ๓ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าตรวจสอบและติดตามการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามข้อร้องเรียนของประชาชน และพบว่าระบบบำบัดมลพิษทางอากาศบางส่วนของโรงงานเกิดชำรุดเสียหาย และมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอให้เกิดกลิ่นเหม็นซึ่งลักษณะดังกล่าวมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหาย หรือความเดือดร้อนแก่บุคคล หรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงาน หรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงมีคำสั่งตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๔^๔ ให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ปรับปรุงแก้ไขโรงงานโดยให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔

อย่างไรก็ตาม หลังจากที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ [REDACTED] อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ และพบว่าบริเวณโดยรอบสถานที่ตั้งโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีบ้านเรือนของประชาชนอยู่อย่างมีหนาแน่น สลับกับพื้นที่เกษตรกรรม โดยบ้านของผู้ร้องอยู่ติดกับโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ร้องและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวในร่มไม่เกิน ๑ กิโลเมตร ได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สรุปได้ว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ มาตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เช่น กลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง เสียงดังจากการประกอบกิจการ เป็นต้น แต่ปัญหาที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือเรื่องกลิ่นเหม็นที่มีลักษณะคล้ายกลิ่นสีหรือเรซินกลิ่นเหม็นใหม่ ที่มีตั้งแต่ระดับอ่อนถึงรุนแรง ส่งผลกระทบเป็นบางช่วงเวลาตั้งแต่ช่วงเช้า และเนื่องจาก

/ โรงงาน ...

^๔ มาตรา ๓๗ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ผู้ประกอบกิจการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการประกอบกิจการโรงงานมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคล หรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดได้

รายงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีการทำงานล่วงเวลาถึง ๒๐.๐๐ นาฬิกา โดยจะมีรถรับส่งคนงานซึ่งเป็นคนนอกพื้นที่ทั้งหมด จึงได้รับผลกระทบไปถึงช่วงกลางคืน โดยเฉพาะครอบครัวของผู้ถูกร้องที่มีบ้านอยู่ติดกับโรงงานและครอบครัวที่มีผู้สูงอายุและเด็ก รวมทั้งผู้ที่มีโรคประจำตัว หากช่วงใดที่มีกลิ่นเหม็นมาก จะมีอาการวิงเวียนศีรษะ แบบจมูก หายใจไม่สะดวก ต้องใส่หน้ากากอนามัยอยู่ภายในบ้านของตน หรือต้องออกไปอยู่สถานที่อื่นชั่วคราว เช่น วัด โรงเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้แทนบุคลากรโรงเรียน [REDACTED] ซึ่งอยู่ห่างจากโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ประมาณ [REDACTED] กิโลเมตร ได้ให้ข้อเท็จจริงว่าได้รับผลกระทบเรื่องกลิ่นเหม็นในบางเวลา โดยเฉพาะช่วงที่มีลมพัดผ่าน จากข้อเท็จจริงดังกล่าวพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้ประสานความร่วมมือไปยังจังหวัดชลบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๒ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๓ ชลบุรี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี และผู้ถูกร้องที่ ๓ เพื่อขอให้ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๔ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๓ ชลบุรี ผู้ถูกร้องที่ ๒ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอพนัสนิคม และผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ร่วมกันตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ โรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๓ ชลบุรี แจ้งว่า ขณะตรวจสอบโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ อยู่ระหว่างการแก้ไขปรับปรุงระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ ตามคำสั่งของผู้ถูกร้องที่ ๒ และจากการตรวจสอบสถานประกอบการโดยรอบพื้นที่พบว่า มีการวางสารระเหยประเภทกาว จำนวน ๑ แกลลอน อยู่ภายนอกอาคาร หากมีการเปิดภาชนะของสารระเหยและไม่มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ อาจส่งผลให้สารระเหยดังกล่าวมีการระเหยออกมามากถูกภายนอก ก่อให้เกิดผลกระทบกับประชาชนในบริเวณใกล้เคียงได้ จึงแนะนำให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ เคลื่อนย้ายสารระเหยเข้าสู่ภายในตัวอาคาร และจากการตรวจวัดคุณภาพอากาศเบื้องต้น ด้วยเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพอากาศเบื้องต้นภาคสนามแบบพกพา ยี่ห้อ [REDACTED] โดยตรวจวัดภัยในโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ จำนวน ๓ จุด และตรวจวัดพื้นที่ภายนอก จำนวน ๓ จุด สรุปได้ว่า บริเวณภายนอกอาคารที่พบภาชนะเก็บสารอินทรีย์ระเหยง่าย พบค่าสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) เท่ากับ ๑ – ๙ ppm นอกจานน้ำพบค่าสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) เท่ากับ ๐ ppm ส่วนสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรีแจ้งว่า จากการสอบถามเจ้าหน้าที่หน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่ยังไม่พบว่ามีผู้ป่วยที่เกิดจากผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมของโรงงานมารับบริการ และจากการสำรวจภายนอกอาคารรอบโรงงานพบว่ามีกลิ่นเหม็นคล้ายสารระเหยอินทรีย์ในด้านทิศตะวันออกเป็นบางช่วงเวลาในระยะเวลาสั้น ๆ ภายในอาคารโรงงาน [REDACTED]

[REDACTED] อาคารทุกด้านปิดมิดชิด ภายในแบ่งเป็นห้องย่อย [REDACTED] และมีจุดดูดอากาศออกภายนอกซึ่งมีระบบกรองอากาศทำงานอยู่ ภายในอาคารได้ก่อตั้งคัมภีร์สารระเหยอินทรีย์ที่ชัดเจน สำหรับปัญหาด้านเสียงที่เกิดนอกเวลาทำงานปกติถึงเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา ได้เสนอให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ทำความเข้าใจกับประชาชนโดยรอบและหาข้อยติร่วมกัน ทั้งนี้ ในส่วนของสำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรีได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรอำเภอพนัสนิคมลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง และไม่พบว่าการประกอบกิจกรรมของ

ของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีผลกระบทดต่อต้นไม้และพืชผลทางการเกษตร พบรสึ่งผุนละองสีขาวปoclumใบไม้ และต้นไม้บางส่วน ซึ่งยังไม่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตของเกษตรกรจนทำให้เกิดความเสียหาย

ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นหนังสือขอขยายระยะเวลา การปรับปรุงแก้ไขโรงงานออกไปอีก ๕๕ วัน และเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ร่วมกับ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๓ ชลบุรี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอพนัสนิคม ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ พนัสนิคม ผู้ถูกร้องที่ ๓ และผู้แทนประชาชน ได้เข้าตรวจสอบโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ อีกครั้ง แต่เนื่องจากผู้ถูกร้องที่ ๑ แจ้งว่าไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ ให้แล้วเสร็จตามกำหนดระยะเวลาได้ จึงขอขยายระยะเวลา ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้รับแจ้งจากผู้ถูกร้องที่ ๑ ว่าได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุง โรงงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ – ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและผู้แทนประชาชนเข้าตรวจสอบและเก็บตัวอย่างคุณภาพอากาศจากศูนย์วิจัยและเตือนภัยมลพิษ โรงงานภาคตะวันออกพบว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้ร้องและประชาชน ณ [REDACTED] อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี และได้รับแจ้งจากประชาชนว่ายังคงได้รับผลกระทบ เรื่องกลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง และเสียงดังจากการประกอบกิจการของผู้ถูกร้องที่ ๑ เช่นเดิม และในบางวัน ที่มีการทำงานล่วงเวลาถึงเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา จะได้รับผลกระทบเรื่องกลิ่นเหม็นรบกวนไปจนถึงเวลา ๒๓.๐๐ นาฬิกา โดยผู้แทนประชาชนให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ส่งกลิ่นเหม็นไปถึง [REDACTED] อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกัน และประชาชน บางรายที่อาศัยอยู่ [REDACTED] ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ที่ผ่านมาได้รับผลกระทบเรื่องกลิ่นเหม็นจาก โรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยเฉพาะช่วงเวลาประมาณ ๐๔.๓๐ – ๐๕.๐๐ นาฬิกา จะมีกลิ่นเหม็นมาก ทำให้รู้สึกເວຍນศีรษะ โดยกลิ่นจะรุนแรงหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับทิศทางลมที่พัดมาทางบ้านพักอาศัย

ทั้งนี้ การประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ ตามข้อบังคับดับบล เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งออก ตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยที่ผ่านมาผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพต่อผู้ถูกร้องที่ ๓ แล้วตั้งแต่วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ แต่เนื่องจากขณะนั้นผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังไม่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน ผู้ถูกร้องที่ ๓ จึงยังไม่ได้พิจารณาคำร้องดังกล่าว และเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ นายกองค์การบริหาร

ส่วนตำบล [REDACTED] ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑

กรณีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องห้ามกระทำการหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องและประชาชนจากการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ในพื้นที่ [REDACTED] อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี หรือไม่ อย่างไร โดยมีประเด็นพิจารณาดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง สิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในกระบวนการอนุญาตประกอบกิจการโรงงานและกระบวนการอื่นที่เกี่ยวข้องตามคำร้องนี้ เป็นไปตามที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองหรือไม่ อย่างไร

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ (๒) และ (๓)^{*} ได้รับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งสามารถเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการได้ อันจะเป็นประโยชน์หรือองค์เว้นการดำเนินการได้ อันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน โดยมาตรา ๔๗[†] กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องคุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น การประกอบกิจการโรงงานเป็นกิจการประเภทที่ต้องได้รับการควบคุมทั้งในเรื่องเกี่ยวกับการทำเลที่ตั้ง สภาพแวดล้อมของโรงงาน ลักษณะอาคารโรงงานทั้งภายในและภายนอก กรรมวิธีในกระบวนการผลิต มาตรฐานทางด้านความปลอดภัย ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการจัดการ

/ ของเสีย ...

* รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) เข้าซื้อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรองดเว้นการดำเนินการได้ อันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ

† มาตรา ๔๗ รัฐต้อง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นที่ บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

ของเสีย โดยก่อนที่จะเริ่มประกอบกิจการโรงงาน ผู้ประกอบการจะต้องขออนุญาตก่อสร้างอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอย่างน้อย และกรณีที่ห้องที่ได้มีข้อบัญญัติห้องถินกำหนดให้ประเภทโรงงานที่ขออนุญาตเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ประกอบการจะต้องขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพด้วย กรณีตามคำร้องปรากฏข้อเท็จจริง ดังนี้

(๑) การพิจารณาคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่ราษฎรเป็นหลัก ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารจึงไม่ปรากฏบทบัญญัติหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยในขณะที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารสำนักงานและอาคารโรงงาน [REDACTED] ต่อผู้ถูกร้องที่ ๓ นั้น กฎหมายท่วงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้พื้นที่ [REDACTED] เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม (สีเขียว) ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม การอยู่อาศัย สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันราชการ และการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ รวมทั้งอาจประกอบกิจการโรงงานได้บางประเภท และการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่นให้ดำเนินการหรือประกอบกิจการได้ในอาคารที่ไม่ใช่อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งกรณีนี้ประเภทโรงงานที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารนั้น ไม่ขัดหรือต้องห้ามตามกฏหมายท่วงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๖๐ และไม่ใช่อาคารขนาดใหญ่พิเศษ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED] ในฐานะเจ้าพนักงานห้องถินจึงได้ออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคารให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ เมื่อวันที่ [REDACTED]

(๒) การขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการพิจารณาออกใบรับแจ้ง การประกอบกิจการโรงงาน ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และใบอนุญาตขยายโรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นระเบียบที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขั้นตอนในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยระเบียบดังกล่าวกำหนดให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบในพื้นที่ที่จะตั้งโรงงานหรือประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งในกรณีนี้คือผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นผู้จัดทำประกาศเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข้อมูลเพื่อแสดงความเห็น โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถินในห้องที่ที่โรงงานตั้งอยู่ และสถานที่ตั้งโรงงาน โดยมีระยะเวลาในการปิดประกาศ ๑๕ วัน สำหรับโรงงานจำพวกที่ [REDACTED] เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว ให้จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นแล้วประกาศให้ประชาชนทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันครบ

กำหนดระยะเวลา rับฟังความคิดเห็น กรณีมีผู้คัดค้านให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้อนุญาตพิจารณาตามเหตุผลภายใต้ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ปรากฏ โดยกรณีที่จะออกใบอนุญาต พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้อนุญาตอาจกำหนดเงื่อนไขได้ ๑ อันเนื่องมาจากความคิดเห็นของประชาชนได้ภายในได้ข้อบังคับแห่งกฎหมาย และให้ประกาศผลการพิจารณาพร้อมเหตุผลแห่งการอนุญาตให้ประชาชนได้รับทราบโดยไม่ซักซะ

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า หลังจากที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับคำขอทั่วไป (สำหรับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน) จากผู้ถูกร้องที่ ๑ แล้ว ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ดำเนินการตามระเบียบดังกล่าวข้างต้น โดยการออกประกาศ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการพิจารณาเกี่ยวกับโครงการ จำพวกที่ █ ลงวันที่ █ เพื่อแจ้งให้ประชาชนได้รับทราบกรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ จะขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน █

ซึ่งในประกาศดังกล่าวได้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับของเสียมลพิษหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงวิธีการป้องกันเหตุเดือดร้อนร้ายแรงหรือการควบคุมการปล่อยมลพิษ โดยผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ว่าการอำเภอพนัสนิคม ที่ทำการของผู้ถูกร้องที่ ๓ และสถานที่ตั้งโรงงาน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความเห็นหรือโหวตเมื่อวันที่ █

หลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ █

ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ส่งความเห็นของประชาชนไปยังผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อพิจารณา และต่อมาก็ได้รับฟังความคิดเห็นว่ามีผู้คัดค้านจำนวน █ ราย โดยมีเหตุผลของการคัดค้าน คือผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ดำเนินการก่อสร้างโรงงานจนแล้วเสร็จและทดสอบระบบการทำงานซึ่งการดำเนินการดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งเรื่องกลิ่นเหม็นจากฝุ่นละอองสีและมีกลิ่นไอสารเคมีจากการพ่นสีทำให้อากาศมีมลพิษเกิดอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจ และเครื่องจักรส่งเสียงดังรบกวนประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ █ และพื้นที่ใกล้เคียง

เนื่องจากมีประชาชนคัดค้านการประกอบกิจการโรงงานดังกล่าว ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงแจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งแจ้งข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่โดยรอบที่ตั้งโรงงานที่มีส่วนได้เสียให้ได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งต่อมามีวันที่ █ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้จัดประชุมซึ่งทำการมาเจ้ากับผู้แทนประชาชนอีกครั้ง โดยผู้แทนประชาชนที่เข้าร่วมประชุมยังคงคัดค้านการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ เนื่องจากเห็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ประกอบกิจการก่อนได้รับอนุญาต อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ █ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยได้มีการนำเอาข้อห่วงกังวลและข้อร้องเรียนของประชาชนกำหนดเป็นเงื่อนไขท้ายใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และได้นำความเห็นของประชาชนไปพิจารณา รวมทั้งได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งทำการมาเจ้ากับประชาชนผู้มีส่วนได้เสียและผู้นำท้องที่อีกครั้ง กรณีจึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ดำเนินการไปตามระเบียบ

กระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการพิจารณาออกใบรับแจ้ง การประกอบกิจการโรงงาน ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และใบอนุญาตขยายโรงงาน ตามกฎหมาย ว่าด้วยโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นระเบียบที่กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนไว้ในขณะนี้แล้ว

๓) การขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม^๗ ได้ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติ ท้องถิ่นเพื่อกำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยการยื่นขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ผู้ขออนุญาตมีหน้าที่ในการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการ และให้ผู้ขออนุญาตประกอบ

/ กิจการ ...

^๗ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สำคัญที่ต้องปฏิบัติให้กับการประกอบกิจการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภាព หรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้การประกอบกิจการใดหรือการกระทำใดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การขอ และการออกใบอนุญาตในเรื่องนี้ด้วย

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันเหตุร้ายหรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง

“ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“กิจการ” หมายความว่า กิจการหรือการกระทำใด ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต

๑๖๑

๑๖๒

ข้อ ๔ หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการ และให้ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการรับความคิดเห็นไปจัดทำมาตรการเพิ่มเติมเพื่อป้องกันและลดผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดเหตุร้ายหรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม

๑๖๓

๑๖๔

กิจการรับความคิดเห็นไปจัดทำมาตรการเพิ่มเติมเพื่อป้องกันและลดผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดเหตุร้ายๆ หรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ออกข้อบังคับฉบับ เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยกำหนดให้กิจการที่เกี่ยวกับโลหะหรือแร่ และยานยนต์ เครื่องจักร หรือเครื่องกล เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ต่อมาเมื่อวันที่ [REDACTED]

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ต่อผู้ถูกร้องที่ ๓ แต่เนื่องจากในขณะนั้นผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังไม่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED] ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงยังไม่ได้ออกใบอนุญาตดังกล่าวให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และเมื่อวันที่ [REDACTED]

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอีกครั้ง แต่เนื่องจาก โรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ อยู่ระหว่างการปรับปรุงระบบบำบัดมลพิษทางอากาศตามคำสั่งของผู้ถูกร้องที่ ๒

ผู้ถูกร้องที่ ๓ จึงยังไม่ได้ออกใบอนุญาตดังกล่าวให้ และต่อมาภายหลังจากการแก้ไขปรับปรุงระบบบำบัด มลพิษทางอากาศแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ [REDACTED]

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED] ในฐานะ

เจ้าพนักงานท้องถิ่น ได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ แต่จากการตรวจสอบไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดให้มีการ ประชุมเมื่อวันที่ [REDACTED]

เป็นการดำเนินการที่นอกเหนือไปจากที่กฎหมายกำหนดและ เป็นไปเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในเบื้องต้นเท่านั้น โดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการ ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงเห็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหน้าที่และขั้นตอนตาม ที่กฎหมายกำหนด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นในประเด็นนี้จึงเห็นว่า การพิจารณาใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร และใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการลงทะเบียนนิติบุคคล ส่วนการ ดำเนินการขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ได้จัดให้มีการรับฟัง

/ ความคิดเห็น ...

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๔ ประเภทหรือขนาดของกิจการที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต ตามเอกสารแนบท้ายประกาศ ๑

เอกสารแนบท้ายประกาศ ๑

(๑) กิจการตาม ๖. กิจการที่เกี่ยวกับโลหะหรือแร่

(๒) กิจการตาม ๗. กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล

ความคิดเห็นของประชาชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑ การดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ ๑ และการพิจารณาอนุญาตของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED] และผู้ถูกร้องที่ ๓ จึงไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด และไม่สอดคล้องกับการรับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน และสิทธิในการเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการได้อันจะเป็นประโยชน์หรือดีเด่นการดำเนินการได้อันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ประเด็นที่ ๒ การประกอบกิจการโรงพยาบาลของผู้ถูกร้องที่ ๑ สร้างความเดือดร้อนและส่งผลกระทบต่อผู้ร้องและประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่อย่างไร

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐^๙ ได้ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่จะดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ สอดคล้องกับกติกรรมห่วงประเทศไทยว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม^{๑๐} ที่ได้ให้การรับรองสิทธิในการ

/ สำเร็จ ...

^๙ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๕ บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

บุคคลมีหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้เกิดสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง

^{๑๐} กติกรรมห่วงประเทศไทยว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ข้อ ๑

๑๗๖

๑๗๗

๒. เพื่อยุดมุ่งหมายของตน ประชาชนต้องป้องกันจัดการโรคทรัพย์และทรัพยากรธรรมชาติของตน ได้อย่างเสรี โดยไม่กระทบต่อพันธกรณีใด ๆ อันเกิดจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ร่วมกันและกฎหมายระหว่างประเทศ ประชาชนต้องไม่ถูกลิด落ในวิถีทางยังชีพของตนไม่ว่าในกรณีใด

ข้อ ๑๒

๑. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้

๒. ขั้นตอนในการดำเนินการโดยรัฐภาคีแห่งกติกานี้ เพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธินี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์ จะต้องรวมถึงสิ่งต่อไปนี้

๑๗๘

๑๗๙

(๑) การปรับปรุงในทุกด้านของสุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม

๑๘๐

๑๘๑

ดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุด และการดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน^{๑๑} ซึ่งมีผลผูกพันให้รัฐภาคีจะต้องดำเนินการปรับปรุงในทุกด้าน ของสุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมเพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธิเหล่านี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งต้องให้หลักประกันว่าการพัฒนาสิทธิทางเศรษฐกิจและการจัดการโภคทรัพย์และทรัพยากรธรรมชาติ จะไม่ลิด落ตอนวิถีชีวิตของประชาชน และตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ ยังได้ให้การรับรองสิทธิของบุคคลในมาตรฐานการครองซึพที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว รวมถึง อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ และสภาพการครองซึพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการรับรอง สิทธิในที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ ไม่ได้หมายความเพียงแต่การมีที่อยู่อาศัยเป็นที่พึ่งพิงเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงสิทธิที่จะอยู่อาศัยในสถานที่ซึ่งมีความมั่นคงของสิทธิในการครอบครอง มีสักดิ์ศรี และมีความสามารถที่จะอยู่อาศัย รวมทั้งมีสิทธิที่จะได้รับการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่อย่างต่อเนื่องด้วย หากสิทธิที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองดังกล่าวไม่ถูกละเมิด บุคคลและชุมชนก็ย่อมสามารถใช้สิทธิตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐^{๑๒} เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐ โดยเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และแจ้งผล การพิจารณาโดยรวดเร็ว

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า ประชาชนจำนวน █ ราย ได้แจ้งความเดือดร้อน และผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับทราบตั้งแต่ ในชั้นของการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาใบอนุญาต เช่น มีกลิ่นเหม็นและกลิ่นไอ สารเคมีจากการพ่นสี มีฝุ่นละออง และมีเสียงดังรบกวน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่าเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๓ ได้มีผู้ร้องเรียนกรณีได้รับผลกระทบด้านกลิ่นเหม็นจากการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไปยังศูนย์ดำรงธรรมอำเภอพนัสนิคม และเมื่อวันที่ █ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ทราบว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ประกอบกิจการโรงงานก่อนได้รับอนุญาต จึงมีคำสั่งลงวันที่ █ ให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนและดำเนินคดีในข้อหาตั้งโรงงานและประกอบกิจการโรงงาน โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

/ ต่อมา ...

^{๑๑} คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีข้อมูลที่ ๔๘/๑๓ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๔ รับรองให้ สิทธิในการดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืนเป็นสิทธิมนุษยชน

^{๑๒} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๔๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

ต่อมา ภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน เมื่อวันที่ [REDACTED]

[REDACTED] นอกจากผู้ถูกร้องที่ ๑ จะต้องปฏิบัติตามกลไกการควบคุมการประกอบกิจกรรมตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และเงื่อนไขท้ายใบอนุญาตแล้ว การประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังถูกกำหนดให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยของเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๙^(๑) รวมทั้งเข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามข้อบังคับตำบล เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๕^(๒) ซึ่งออกแบบความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงมีหน้าที่ในการประกอบกิจการให้เป็นไปตามมาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ครบถ้วน

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่า [REDACTED] ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ตรวจ

พบรอบแบบบัดดมลพิษทางอากาศบางส่วนของผู้ถูกร้องที่ ๑ ชำรุดเสียหาย ทำให้มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวนประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหาย หรือความเดือดร้อนแก่บุคคล หรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียง ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงมีคำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขโรงงานตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อมา ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แจ้งต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ว่าได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโรงงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยมีการปรับปรุงระบบบำบัดมลพิษทางอากาศด้วยการติดตั้ง Carbon Filter เพิ่มเติม จำนวน ๒ ตัว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเปลี่ยนปลายปากท่อด้านบนหลังคาโรงงานตามคำร้องขอของประชาชน แต่จากข้อเท็จจริงที่พบว่าในกระบวนการผลิตของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีวัตถุติดที่ใช้ประกอบด้วย [REDACTED]

/ [REDACTED] ...

^(๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

“ของเสีย” หมายความว่า ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย molسار หรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากการแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของแข็งของเหลว หรือก้าช

“อากาศเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก้าช เขม่า ฝุ่นละออง เล้าถ่าน หรือ molسار อื่นที่มีสภาพละอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้

มาตรา ๙๖ แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิด หรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษยังเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่น หรือของรัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบให้ค่าเสื่อมใหม่ทดแทน หรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยใจ หรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม ...

นั้น ผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ให้ความเห็นว่า [REDACTED]

สารเหล่านี้เป็นสารทำละลาย โดย [REDACTED] และของเสียจากการใช้ [REDACTED]

ถูกกำหนดให้เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓๔ ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งการจัดเก็บ การใช้ และการกำจัด ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน นอกจากนี้ สารเหล่านี้ยังเป็นสารอินทรีย์ ระเหยง่าย (VOCs) ซึ่งสารแต่ละตัวที่ระเหยออกมายังมีกลิ่นที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะ [REDACTED] ที่มีสารประกอบหลายชนิดผสมอยู่ เมื่อเกิดการระเหยออกมายังอากาศเป็นสารชนิดใหม่ได้ และสารเหล่านี้ หากปล่อยออกสู่บรรยากาศแล้วรวมตัวกับความร้อน อาจเกิดเป็นสารไฮโดรคาร์บอนที่มีสารไฮโดรเจน หรือคาร์บอนหลาวยั่วรวมกันแล้วทำให้เกิดกลิ่นเหม็นขึ้นมาได้ ดังนั้น การตรวจกลิ่นเหม็นที่เกิดจากสารตัวทำละลายจึงควรตรวจสอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านกลิ่น โดยเก็บตัวอย่างอากาศในทันทีขณะที่เกิดกลิ่นเหม็น แล้วจึงนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธี Gas Chromatography-Mass Spectrometry (GC-MS)

ส่วนข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องและประชาชนแจ้งว่า กลิ่นเหม็นจากการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีลักษณะคล้ายกลิ่นเรซินหรือกลิ่นเหม็นใหม่นั้น อาจเกิดจากการเขื่อม บัดกรี หรือการเคาะ นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีวัตถุดิบในการผลิต [REDACTED] นั้น จะต้องระมัดระวังเป็นอย่างมากเนื่องจากผู้นัก [REDACTED] เป็นผู้ผลิตของขนาดเล็กที่อาจเข้าไปทำลายถุงลมปอด ทำให้เกิดโรคปอดผุนหินทราย (silicosis) หากปล่อยออกสู่บรรยากาศและเกิดการสูดดมเข้าไปในระบบทางเดินหายใจและมีการสะสมเป็นระยะเวลานาน จึงอาจทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพในระยะยาวได้ ดังนั้น ในบริเวณใกล้เคียงและโดยรอบโรงงานจึงไม่ควรมีผู้ [REDACTED] ตกค้างและหลุดออกไปจากระบบบำบัดพิษทางอากาศของผู้ถูกร้องที่ ๑ และภายในโรงงานส่วนที่เป็นห้องสำหรับพ่นสีหรือห้องที่มีการใช้สารตัวทำละลายเป็นสารตั้งต้นนั้น จะต้องเป็นระบบปิดทั้งหมดและต้องมีเครื่องดูดอากาศที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เช่นเดียวกัน หากเป็นสารจำพวกสีหรือที่มีการพ่นสี ควรใช้สครับเบอร์ (Scrubber) หรือระบบบำบัดอากาศเสีย หรือใช้ม่านน้ำเพื่อเป็นตัวจับฝุ่นละออง เนื่องจากในการพ่นสีจะมีหัวพ่นละอองและไอระเหยจากสารอินทรีย์ ระเหยง่าย รวมทั้งอาจใช้ถังแอกทิเวตเตต คาร์บอน (activated carbon) เพื่อช่วยลดกลิ่นเหม็นด้วยอย่างไรก็ตาม การตรวจวัดคุณภาพอากาศเป็นเพียงการเก็บตัวอย่างในช่วงเวลา ๒๕ ชั่วโมง แล้วนำผลการตรวจวิเคราะห์เปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานในการเฝ้าระวังปัญหาทางสิ่งแวดล้อมเท่านั้น ซึ่งการตรวจวัดคุณภาพอากาศมีปัจจัยและข้อจำกัดในการดำเนินการหลายประการ ทั้งสภาพอากาศ ความชื้น ช่วงเวลา เครื่องมือ ในการพิจารณาประเด็นนี้จึงควรให้ความสำคัญว่าสารเหล่านี้เมื่อปล่อยออกสู่

/ บรรยาย ...

๓๔ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

บัญชี ๕.๒ ของเสียเครื่องวัตถุ ลำดับที่ ๕.๕ ของเสียจากการผลิต การผสม และการใช้เรซิน ลาเท็กซ์ พลาสติไซเซอร์ กาว และผลิตภัณฑ์ประเภทกาว (Wastes from production, formulation and use of resins, latex, plasticizers and glues/adhesives) เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓

บัญชี ๕.๑ รายชื่อสารควบคุม ลำดับที่ ๓๖ อะซีโตน (acetone) เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓

บรรยายกาศแล้ว อาจเกิดการรวมตัวกันแล้วกล่าวเป็นสารชนิดใหม่ ซึ่งหากตรวจหาโดยการแยกสารแต่ละชนิด อาจตรวจไม่พบหรือมีค่าไม่เกินค่ามาตรฐาน

จากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวจึงเห็นว่า แม้ผู้ถูกร้องที่ ๒ จะได้มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ แก้ไขปรับปรุงรายงาน และจัดให้มีการตรวจวัดคุณภาพอาชีวศึกษาโดยรอบรายงาน และพบว่ามีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานแล้วก็ตาม แต่จากการตรวจสอบและติดตามผลการแก้ไขปัญหานี้ในปัจจุบัน ผู้ร้องและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงแจ้งว่า ยังคงได้รับผลกระทบเรื่องกลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง และเสียงดังจากการประกอบกิจการของผู้ถูกร้องที่ ๑ เนื่องจากพื้นที่รายงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ตั้งอยู่ติดกับบ้าน [REDACTED] และใกล้เคียงกับบ้านเรือนของประชาชนหลายครัวเรือน ผู้ร้องและประชาชนดังกล่าว ลังย้อมมิอาจหลีกเลี่ยงผลกระทบจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้โดยบ้านเรือนของผู้ร้องและประชาชนบางรายจำต้องปิดประตูและหน้าต่างไว้เกือบทตลอดเวลา ในบางครั้ง จำเป็นต้องใส่หน้ากากอนามัยอยู่ภายนอกบ้าน และบางวันที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ประกอบกิจการโรงงานล่วงเวลาไปถึง ๒๐.๐๐ นาฬิกา ประชาชนจะได้รับผลกระทบเรื่องเสียงและกลิ่นเหม็นไปจนถึงเวลาตีก ซึ่งรบกวนต่อการอยู่อาศัยและพักผ่อนหลับนอนตามวิถีชีวิตปกติของชุมชนชนบท กรณีดังกล่าวจึงเห็นว่า การประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ส่งผลกระทบและสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ผู้ร้องและประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งมีผลโดยตรงต่อความสามารถที่จะอยู่อาศัยในบ้านเรือนของประชาชนตามปกติสุข อันเป็นสาระสำคัญของสิทธิในมาตรฐานการครองชีพในที่อยู่อาศัย รวมทั้งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต และสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ตาม แม้ประเด็นตามข้อร้องเรียนจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการโรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่การจัดการเหตุเดือดร้อนรำคาญและการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอีกหนึ่งกลไกที่จะช่วยบรรเทาและแก้ไขผลกระทบหรือความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นต่อประชาชน ซึ่งในเรื่องดังกล่าว พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการระงับ กำจัด และควบคุมเหตุเดือดร้อนรำคาญ รวมถึงกำบดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบพบว่า ผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามคำร้องนี้อาจมีลักษณะเข้าข่ายเป็นเหตุเดือดร้อนรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED] ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่ได้มีการพิจารณาหรือใช้อำนาจตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญดังกล่าว

นอกจากนี้ ในประเด็นการพิจารณาความเหมาะสมและทำเลที่ตั้งโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ แม้ผู้ถูกร้องที่ ๒ จะได้พิจารณาแล้วเห็นว่าที่ตั้งไม่ดีหรือต้องห้ามตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ หมวด ๒ ข้อ ๒๐๕ และกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง แต่ในส่วนนี้ผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ให้ข้อสังเกตว่า ในการพิจารณาทำเลที่ตั้งของโรงงาน นอกจากพื้นที่อ่อนไหว (sensitive area) ตามข้อ ๒ ของกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว ควรหมายความรวมถึงบ้านพักอาศัยที่ว่าไปของประชาชนและบริบทของชุมชนด้วย กรณีจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตประกอบกิจการโรงงานที่ต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอย่างรอบด้านและคำนึงถึงมิติด้านสิทธิมนุษยชนควบคู่กันไปเพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืนของประชาชน ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อองค์กรบริหารส่วนตำบล

[ ] (ผู้ถูกร้องที่ ๓) นายกองค์กรบริหารส่วนตำบล [ ] สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี
(ผู้ถูกร้องที่ ๒) อำเภอพนัสนิคม บริษัท [ ] (ผู้ถูกร้องที่ ๑) คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี และกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) และ (๓) ประกอบมาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๒ ต่อไป

๖. มาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเสนอแนะมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อองค์กรบริหารส่วนตำบล [ ] (ผู้ถูกร้องที่ ๓) นายกองค์กรบริหารส่วนตำบล [ ] สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี (ผู้ถูกร้องที่ ๒) อำเภอพนัสนิคม บริษัท [ ] (ผู้ถูกร้องที่ ๑) คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี และกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) และ (๓) ประกอบมาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๒ เพื่อดำเนินการ ดังนี้

/ ๖.๑ มาตรการ ...

๑๙ ข้อ ๒ ห้ามตั้งโรงงานจำพวกที่ ๓ ในบริเวณดังต่อไปนี้กำหนด

(๑) บ้านจัดสรรเพื่อการพักอาศัย อาคารชุดพักอาศัย และบ้านแฝกเพื่อการพักอาศัย

(๒) ภายในระยะ ๑๐๐ เมตร จากเขตติดต่อสาธารณะสถาน ได้แก่ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา วัด หรือศาสนสถาน โรงพยาบาล โบราณสถาน และสถานที่ทำการงานของหน่วยงานของรัฐ และให้หมายความรวมถึงแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามที่คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖.๑ มาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๖.๑.๑ ให้องค์กรบริหารส่วนตำบล [ ] (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ทบทวนการอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ถูกร้องที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ โดยแจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้ครบถ้วนตามขั้นตอนของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. ๒๕๖๑ และในการดำเนินการดังกล่าวจะต้องให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการและแนวทางในการป้องกันและลดผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำเนินชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม และนำเสนอข้อห่วงกังวลและข้อคิดเห็นของประชาชนไปพิจารณากำหนดเป็นแนวทางการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรม และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมกิจการประเภทดังกล่าว ในนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล [ ] ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕^{๑๑} กำหนดมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือแนวทางการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเป็นเงื่อนไขท้ายใบอนุญาตดังกล่าว รวมทั้งบังคับใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเฉพาะในหมวด ๕ เหตุรำคาญ หมวด ๗ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หมวด ๑๐ อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข ในการตรวจสอบและกำกับดูแลการประกอบกิจการของผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผู้ร้องและประชาชนรายอื่นอย่างเคร่งครัด ต่อไป

๖.๑.๒ ให้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ร่วมกับนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล [ ] ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ติดตามการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยการจัดทำแผนการตรวจสอบและติดตามอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมทั้งอาจกำหนดมาตรการแก้ไขและบรรเทาผลกระทบเพิ่มเติม อาทิ เสนอให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดทำม่านน้ำในห้องพ่นสี ติดตั้งระบบบำบัดกลิ่นเหม็นเพิ่มเติมด้วยถังออกซิเจน เครื่อง活性炭 (activated carbon) จัดให้มีการตรวจหาฝุ่น [ ] อย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีระบบการรายงานปริมาณการใช้ การจัดเก็บ และการกำจัดของเสียที่เกิดจากสารเคมีที่เป็นวัตถุ

/ อันตราย ...

^{๑๑} พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๓๓ ...

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไขโดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ดังนี้

อันตราย ทั้งนี้ ให้ประชาสัมพันธ์แผนการตรวจสอบติดตามดังกล่าวและเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามการดำเนินการดังกล่าวด้วย

๖.๑.๓ ให้อำเภอพนักงานนิคมแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างผู้แทนบริษัท [REDACTED]

[ผู้ถูกร้องที่ ๑] ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนประชาชน เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ทั้งในเรื่องการป้องกันผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงาน การทำงานล่วงเวลา ซ่องทางการติดต่อสื่อสารหรือแจ้งเหตุเดือดวันร้ายๆ รวมถึงมาตรการเยียวยาความเสียหายกรณีที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม หรือเรื่องอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการและบำรุงรักษาระบบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนอันจะมีผลโดยตรงต่อสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและมาตรฐานการครองชีพของประชาชน ตามที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและหนังสือสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๖.๒ ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๖.๒.๑ ให้คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดชลบุรีให้คำปรึกษาและแนะนำต่อองค์กรบริหารส่วนตำบล [REDACTED] (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ในการปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาเหตุเดือดร้อนร้ายๆ การอนุญาตและควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งให้คำแนะนำหรือข้อควรปฏิบัติในการปรับตัวและป้องกันผลกระทบระยะยาวต่อสุขภาพกายและจิตใจแก่ผู้ร้องและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เด็ก และผู้ที่มีโรคประจำตัว

๖.๒.๒ ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมนำแผนปฏิบัติการระดับชาติฯ ด้วยรัฐกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) แผนปฏิบัติการด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมฯ และหลักการซึ่งแนะนำของสหประชาชาติฯ ด้วยรัฐกิจกับสิทธิมนุษยชน : การปฏิบัติตาม

/ ครอบคลุม ...

๑๗ เสาที่ ๑ หน้าที่ของรัฐในการคุ้มครอง (Protect)

ประเด็นที่ ๑ การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ นโยบาย และมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กิจกรรม ทบทวนพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดให้โรงงานตั้งห้างจากชุมชนมากขึ้น

ประเด็นที่ ๒ การมีส่วนร่วมของประชาชน

กิจกรรม จัดให้มีการหารือและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ โดยให้ประชาชนและชุมชนเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่ายและครบถ้วน และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ...

ประเด็นที่ ๓ การดำเนินการต่อภาคธุรกิจ

กิจกรรม พิจารณาแต่งตั้งกลไกเพื่อติดตาม ตรวจสอบ การกระทำของภาคธุรกิจที่ละเมิดสิทธิที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

กิจกรรม ศึกษาแนวทางการพัฒนากฎหมาย ระเบียบ หรือนโยบายเพื่อส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเคารพสิทธิมนุษยชน

กรอบการคุ้มครอง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the Protect, Respect and Remedy Framework (2011): UNGPs)^{๑๙} ไปปรับใช้ในกระบวนการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการโรงงาน โดยอาจกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน^{๒๐}ควบคู่ไปกับการพิจารณาเงื่อนไขด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสม (zoning) และการพิจารณาประเด็นพื้นที่อ่อนไหว (sensitive area) ทั้งนี้ เพื่อให้ประเภทกิจการโรงงานที่จะอนุญาตนั้นมีความเหมาะสมกับบริบทของชุมชนและวิถีชีวิตประชาชนในแต่ละพื้นที่ต่อไป

๗. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๕๑/๒๕๖๔ (๒๖) เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ จึงมีมติว่า กระบวนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เนื่องจากไม่มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นอกจากนี้ การประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ มีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง เนื่องจากสร้างความเดือดร้อนรำคาญและส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิทธิในมาตรฐานการครองชีพในที่อยู่อาศัยและสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน และให้เสนอแนะมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทาง

/ ในการ ...

---

๑๙ ๑๙ ข้อ ๓ ในการทำหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รัฐควรดำเนินการ ดังนี้

(ก) บังคับใช้กฎหมายที่มุ่งหวังหรือมีผลกำหนดให้องค์กรธุรกิจเคารพสิทธิมนุษยชนและกำหนดให้องค์กรธุรกิจประเมินความเพียงพอของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และจัดการกับช่องว่างที่ปรากฏ

๗๗

๗๗

(ค) จัดให้มีแนวปฏิบัติที่มีประสิทธิผลแก่องค์กรธุรกิจในเรื่องวิธีการเคารพหลักสิทธิมนุษยชน ตลอดการดำเนินการขององค์กรธุรกิจ

(ง) สนับสนุนองค์กรธุรกิจให้กำหนดวิธีการรับมือกับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างชัดเจน ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๒๐ การตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) เป็นเครื่องมือในการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่ถูกกำหนดหลักการไว้ในหลักการซึ่งแนะนำของสหประชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน: การปฏิบัติตามกรอบการคุ้มครอง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (UNGPs) โดยมุ่งหวังให้ภาคธุรกิจดำเนินธุรกิจโดยยึดหลักสิทธิมนุษยชนในการป้องกัน ลดความสูญเสีย มีการประเมินผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นจริงและอาจเกิดขึ้นได้ และมีการติดตามอย่างใกล้ชิด รวมทั้งมีการสื่อสารกับผู้ได้รับผลกระทบอย่างใส่ใจ เช่น การสร้างข้อมูลมัดด้านสิทธิมนุษยชนในนโยบายของบริษัท การประเมินผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดหรือมีส่วนก่อให้เกิดขึ้นจากกิจกรรมของบริษัทที่มีความเชื่อมโยงกับการผลิตหรือการบริการ กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและชดเชยต่อกรณีการละเมิดสิทธิที่เกิดขึ้นหรือไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จาก การดำเนินงานของบริษัท เป็นต้น

ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามข้อ ๖ ของรายงานนี้ ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED]
(ผู้ถูกร้องที่ ๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล [REDACTED] สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี (ผู้ถูกร้องที่ ๒)
อำเภอพนัสนิคม บริษัท [REDACTED] (ผู้ถูกร้องที่ ๑) คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี
และกรมโรงงานอุตสาหกรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ (๑)
และ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๒๖ (๑) และ (๓) ประกอบมาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๒ เพื่อดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางปรีดา คงเป็น

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายวสันต์ ภัยหลีกเลี้ยง

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ